

МАР'ЯНА ЛЕБІДЬ
Науковий керівник:
к.е.н., доц. Колінець Л. Б.

РОЗВИТОК АВТОМОБІЛЬНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНУ

Індустрія туризму, зокрема і автомобільного, розвивається в умовах жорсткої конкурентної боротьби, як на внутрішньому, так і на зовнішньому туристичному ринках. Для України, яка має потужний потенціал для розвитку цієї сфери, необхідно його повною мірою використовувати.

Аналіз літературних джерел свідчить про те, що проблемам розвитку автотуризму приділяється недостатня увага. Дослідження М. Б. Біржакова і В. І. Никифорова, А. Д. Чудновського, питання автотуризму висвітлюють лише побічно.

Не приділяється уваги проблемі розвитку автотуризму і в навчальних підручниках і посібниках, присв'ячених проблематиці організації транспортних подорожей і перевезень. Інтернет-ресурси з даного питання не зачіпають теоретичних проблем автотуризму і не містять аналітичних даних розвитку автотуризму в Україні.

Автомобільний туризм – це система підприємств, що забезпечують туристів, які подорожують на власному або орендованому автомобільному транспорті [1].

Автопослуги, які використовуються в туристичному обслуговуванні, включають три основних напрями: організація автобусних подорожей; організація подорожей на особистому транспорті туристів; прокат автомобілів [2].

За характером організації і проведення, туристичні подорожі поділяються на планові й самодіяльні. Плановими автомобільними подорожами можуть бути подорожі на орендованому автотранспорті (автобус або мікроавтобус), а також спортивні подорожі на особистому або орендованому транспорті.

Організація туристичних перевезень в рамках країн СНД регулюється постановою Міжпарламентської асамблеї держав-учасниць СНД "Про основні принципи співробітництва держав-учасниць СНД у галузі туризму" від 29 жовтня 1994 р. і іншими актами. В Україні організація перевезення туристів на автотранспорті регулюється Законом України "Про автомобільний транспорт" [3], Правилами надання послуг пасажирського автомобільного транспорту зі змінами від 16 вересня 2007 р.

Україна в недавньому минулому мала великий практичний досвід організації автотуризму. Особливо розвинений був туризм на приватному автомобільному транспорті. Для автомандрівників розроблялися маршрути різної категорії складності, вони забезпечувалися картами-схемами. Автотуристи ставили намети в найпростіших кемпінгах, місцеві жителі привозили сільгосппродукцію. Незважаючи на певні труднощі, автотуризм активно розвивався [4].

Україна має величезний фізико-географічний, кліматичний та історико-культурний потенціал для розвитку автотуризму, причому не тільки для українських громадян, але і для іноземного туриста, для якого Україна поки є незвіданою країною.

Сьогодні пріоритет віддається автобусним турам вихідного дня – досить популярні 2-3-денні поїздки по містах і багатоденні туристичні подорожі. Базою організованого автобусного і приватного подорожжя на особистому транспорті є Національна система туристично-екскурсійних маршрутів "Намісто Славутича", створена на основі рекреаційного потенціалу всіх областей України [5].

Аналіз інформаційних джерел свідчить про те, що в Україні намітилося поживлення в сфері автомобільного туризму, досягнуті певні рубежі розвитку інфраструктури. Значна увага приділяється розвитку і вдосконаленню автомобільних доріг. Існує велика автопрокатна мережа, є розгалужена мережа автозаправних станцій та пунктів СТО. Подальший розвиток отримала мережа розміщення автотуристів – від кемпінгів до мотелів та готелів [6].

Транзитні автотуристи мають можливість отримати харчування у численних придорожніх ресторанах, кафе, буфетах, що працюють цілодобово.

Поряд з позитивними тенденціями у сфері автотуризму Україні є ще невирішені проблеми. Перш за все, при аналізі розвитку автотуризму, явним стає те, що дана сфера розвивається "самопливом", на основі приватного підприємництва та за відсутності державного регулювання, тому не відповідає рівню державного стандарту [7].

Подальшого вдосконалення вимагають автомобільні траси; пункти розміщення автотуристів; спрощення системи прокату автомобілів; вдосконалення інформаційної бази для автотуристів – можливість придбати конкретні схеми-маршрути, карти автомобільних доріг регіонів подорожі.

Таким чином, з вище розглянутого випливає, що головною проблемою, яка гальмує розвиток автотуризму, – є відсутність державної програми розвитку автотуризму в Україні, яка об'єднала б поки що розрізнені підприємства автотуризму в струнку розгалужену систему із залученням учасників з суміжних галузей; визначила пріоритети розвитку, поставила чіткі цілі і завдання [8].

ЛІТЕРАТУРА

1. Фастовець О. О. *Організація транспортних подорожжя і перевезень: Навчальний посібник*. – К.: Музична Україна. – 2012. – 190 с.
2. Мальська М. П., Худо В. В. *Туристичний бізнес: теорія та практика: Навчальний посібник*. – К.: Центр учбової Літератури, 2013. – 424 с.
3. Закон України "Про автомобільний транспорт". – К.: Парламентських видавництво. – 2013. – 23 с.
4. Котов Г. Г. *Організація і проведення туристських походів*. – М.: Профиздат, 2012. – 248 с.
5. Гетьман В. І. *Автотуризм чи автомобільний туризм: теорія і реальність*. – К.: 2011. – 185 с.
6. Волошановський А. *Автомобільна подорож. Особливості організації* / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrtourism.com>.
7. Биржаков М. Б., Никифоров В. І. *Індустрія туризму: Перевезення* – СПб.: Герда, 2013. – 400 с.
8. *Автомобільні та мотоциклетні туристські маршрути* / Склад. Столяров О. А.. – М.: Профиздат, 2012. – 384 с.